

Przedwzrostek

Cena
egzemplarza
10
groszy

Ilustrowany dziennik narodowy i katolicki

Nr. 22 (106 bis) Ł

— WYDANIE POŚWIĄTECZNE —

Wtorek, dnia 11 maja 1937

Sukcesy polskich pięściarzy w Mediolanie

Polus mistrzem — Sobkowiak, Chmielewski i Szymura w finale

Mediolan. — Pięściarze nasi spisu-
ją się nadal nadszperkowanie dobrze. Już
dziś możemy mówić o sukcesie, gdy do
półfinałów dostało się 6 Polaków, a tylko
4 Niemców i tyluż Węgrów. Jedynie Wło-
si mieli więcej, bo 7 zawodników. Rów-
nież w półfinałach powiodło się!

Sala była znowu wypełniona a Niem-
cy skarżyli się znowu na rozstrzygnięcia
sędziów. Po przyznaniu zwycięstwa Sob-
kowiakowi nad Kaiserem, zgłosili pro-
test, który został nieuwzględniony, a po-
nadto zamysłali wycofać swą drużynę z
dalszych walk. Niezawodnie bardzo ich
również gnębiło, że publiczność włoska
stała po stronie Polaka.

Zwycięzca olimpijski Kaiser, w walce
z Sobkowiakiem, dając do zwarcia, na-
trafił na kontry Polaka, który przeważał
zdecydowanie. W drugim starciu Kaiser
otrzymał jedno, a Sobkowiak — dwa o-
strzeżenia za nieczystą walkę. Dopiero w
trzecim starciu lekka przewaga zyskał
Niemiec, lecz straconych punktów nie zdo-
łał nadrobić.

Czwartek był zupełnie równorzędnym
przebiegiem Rumuna Ośca, który zu-
pełnie nieoczekiwanie zwyciężył nieznac-
nie na punkty.

Walka Polusa z Węgrem Szabo stała
na wysokim poziomie technicznym i była
wyrównana. W trzecim starciu Polak
zaskoczył przeciwnika gwałtownym fini-
szem, który też zapewnił mu zwycięstwo.

Walka Sipińskiego z Mandim była
niezwykle zacięta. Węgier górował tech-
nicznie i walczył bardzo przytomnie. Si-
piński dopiero w 3 starciu zyskał nie-
znaczną przewagę, ale w rezultacie prze-
grał zdecydowanie.

Pierwsze ciosy Chmielewskiego wy-
starczyły do pokonania Tillera, który z
miejsca przeszedł do defensywy. Na
początku drugiego starcia Norwegowi
udało się narzucić walkę w zwarcie, któ-
ra mu więcej odpowiadała. Rychło jed-
nak Polak przejął znowu inicjatywę i w
rezultacie wygrał wysoko na punkty.

Spotkanie Szymury z Johnsenem było
nieciekawe, prowadzone przez cały czas
w zwarcie. Norweg był lepszym techni-
kiem, ale Szymura górował większą
agresywnością. Przeważał przez wszyst-
kie starcia i wygrał wyraźnie.

Musza: Sobkowiak (Polska) pokonał
Kaisera (Niemcy), a Enekes (Węgry) —
wicemistrza olimpijskiego Matta (Wło-
chy). W finale spotka się Sobkowiak z

Enekesem.

Kogucia: Czortek (P) przegrał z Oścą
(Rum.), a Sergio (Wł.) wygrał zdecydowa-
nie z Huuskonenem (Fin.). W finale: Ser-
go i Ośca.

Piórkowa: Polus (P) zwyciężył Szabo
(Węgry), a Cortonezi (Wł.) — Gaspara
(Rum.). Final: Polus i Cortonezi.

Lekka: Nürnberg (N) wyeliminował
po wyrównanej walce Facchina (Wł.), a
Stepulow (Estonia) przez techn. k. o. (ra-
na) — Krala (Czech.). Final: Nürnberg
i Stepulow.

Półśrednia: Murach (N) wypunktował
O. Agrena (Szwecja), a Mandi (Węg.) —
Sipińskiego (P.). Final: Mandi — Mu-
rach.

Średnia: Chmielewski (P) wyeliminował
Tillera (Norw.), a Dekkers (Hol.) —
Zorzonena (Wł.). Final: Chmielewski —
Dekkers.

Półciężka: Szymura (P) odniósł zwy-
cięstwo nad Jonsenem (Norw.), a Musina
(Wł.) nad Szigetim (Węg.). Final: Szymu-
ra — Musina.

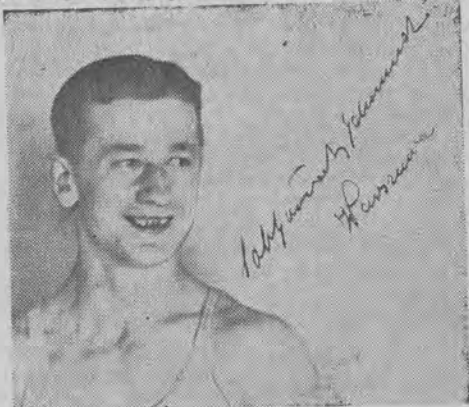
Polus mistrzem Europy

Mediolan (tel. wł.) O godz. 21-ej roz-
poczęte w niedzielę finałowe spotkania o

mistrzostwo Europy przyniosły Polsce
pierwszy, przez tyle lat upragniony suk-
ces, mianowicie zwycięstwo Polusa.

Wyniki spotkań były następujące:

Musza: Sobkowiak (Polska) uległ nie-
znacznie Enekesowi (Węgry). Kogu-
cia: Sergio (Wł.) pokonał Oścę (Rumu-
nia). Piórkowa: Polus (P) zwyciężył
nieznacznie Cortoneziego (Wł.). Lekka:
Stepulow (Est) uległ Nürnbergowi
(N). Półśrednia: Murach (N) zwyciężył
Mandiego (Węgry).

SOBKOWIAK

POLUS

CHMIELEWSKI

SZYMURA

SZTAMM

trener i opiekun naszych pięściarzy

Wysoka porażka Garbarni w Łodzi

Poznań. — Niedzielne spotkania li-
gowe stały pod znakiem walki dwóch gi-
gantów pierwszej kolejki mistrzostw. Ślą-
ski „Ruch” chciał za wszelką cenę wygrać,
by móc wyjść na czoło i zająć miejsce
Warty.

Ambicje te tylko w części powiodły się
gościom, którzy zdołali wywieźć z Pozna-
nia zaledwie jeden punkt.

„Warta” tym samym zdołała utrzymać
swoje przodujące stanowisko w tabeli. —
Niespodzianką i to dużego kalibru była w
niedzielę wysoka porażka krakowskiej
Garbarni w Łodzi. Po tuzina bramek,
strzelonych przez ŁKS, nie oczekiwali na-
wet najwięksi zwolennicy łodzian.

ŁKS — Garbarnia 6:0 (0:0)

Łódź. — Niespodziewanie wysokie
zwycięstwo uzyskał ŁKS. Gra nie stała
na zbyt wysokim poziomie zwłaszcza w
pierwszej części gry. Gospodarze roze-

grali się dopiero po przerwie i zdołali
strzelić siedem bramek, z których sędzia
jednej nie uznał. Uzyskali je Lewandow-
ski, Miller, Król, Nowicki i Wolski (2).
Wobec około 3 tysięcy widzów, sędziował
p. Krukowski.

Garbarnia zawiódła całkowicie i jedy-
nie Woźniak i Pazurek stanęli na wyso-
kości zadania, jednak wobec braku zro-
zumienia u reszty graczy, sami nie mogli
nic zdziałać. Bramkarz Jakubik zawinił
dwie bramki, reszty nie mógł trzymać.
Obrona była niepewna a pomoc grała
zbyt defenzywnie.

Gospodarze w pierwszej części gry
przeprowadzali wszystkie akcje indy-
widualnie, to też mimo dogodnych sytuacji,
nie zdołali ich wyzyskać. Dopiero po
przesunięciach dokonanych po zmianie
stron, sytuacja się zmieniła. Przez cały
czas Andrzejewski nie miał wiele do robo-
ty. Obrona — Gałęcki i Karasiak — zupeł-

nie łatwo likwidowała anemiczne ataki
gości. Odmłodzona Pegzą II i Przygoń-
skim pomoc, tym razem grała lepiej.
Również atak, grając w składzie: Król,
Wolski, Lewandowski, Miller i Nowicki,
był nie ten sam. Strzelał często i celnie, a
akcje przeprowadzał krótkimi podaniami.

Pierwsza część gry minęła na bezna-
dziejnych borykaniach się na środku
boiska. Obie drużyny grały bardzo cha-
otycznie. Po kwadransie Garbarnia po-
częła zagrażać bramce przeciwnika, który
ograniczył się do wypadów pojedynczych
napastników. Wydawało się, że bez-
względnie zwycięża krakowianie.

Po przerwie i zmianach w ataku ŁKS,
sytuacja uległa zmianie. Czerwoni z
miejsca ruszyli do ataku, nadając grze
duże tempo. Raz po raz podciągali pod
bramkę krakowską i już w 5 min. Le-

DOKOŃCZENIE PATRZ STRONICA 2.

POWYŻEJ ZDJĘCIA Z CIEKAWEGO NIEDZIELNEGO SPOTKANIA LIGOWEGO WARTA—RUCH W POZNANIU
Po lewej stronie Tatusz wyjaśnia gorący moment pod bramką Ruchu. U góry Scherfke usiłuje minąć obronę gości.
Poniżej Tatusz w ostatniej chwili likwiduje niebezpieczny strzał Gendery.

wandowski dobił strzał Wolskiego, który bramkarz chwycił, lecz wypuścił z rąk. Garbarnia wzmożła tempo i kilka razy podeszła pod bramkę łodzian. Tu jednak czuwała obrona ŁKS, a pomoc jej zasilala wydatnie atak, który w rezultacie uzyskał drugą bramkę przez Millera. Nie speszona utratą pierwszej bramki, Garbarnia teraz się zalamala. W 17 min. Miller trafił znowu do siatki, lecz bramka nie została uznana. W dwie minuty po tym, wynik podwyższył Król, strzelając z 8 metrów. W 24 min. strzela znowu Wolski a w 27 min. strzał jego w poprzeczkę, dobił Nowicki główką. Wynik dnia ustalił Wolski, uzyskując bramkę po strzale z rogu.

Warta — Ruch 1:1 (0:1)

Poznań. — Spotkanie to ściągnęło na boisko Warty z górą 7500 widzów, w tym licznych gości targowych, a między innymi również bawiać w Poznaniu preza. Związku Związków Sportowych, min. komunikacji Urycha, który przybył w towarzysztwie wojewody poznańskiego Maruszwskiego oraz innych przedstawicieli władz.

Nastroj samego spotkania był bardzo napięty, a przebieg meczu był niezwykle ciekawy i interesujący. Pod względem poziomu spełnił pokładane w nim nadzieje.

Obie drużyny zagrały jak przystało na czołowe zespoły piłkarskie Polski. Niewątpliwie Ruch jako całość nieco górował, ale Warta nie ustępowała gościom w niczym.

Jeżeli chodzi o porównanie poszczególnych linii, to atak Warty miał poważne plusy nad gośćmi. W jego piątce poza słabym Słomiakiem pozostali zagraли dobrze. Lis zastępujący Kaźmierczaka góruje techniką nad kontuzjowanym i przymusowo odpoczywającym Kaźmierczakiem. Z tylnych formacji obronnych pomoc Słazaków niewątpliwie góruje nad tą częścią zielonych, zarówno pod względem ofensywy, jak i defensywy, a jako całość współpracują dwu poprzednich linii drużyny gości zasługują na pochwałę.

Pomoc zielonych w dniu wczorajszym spełniła swoje zadanie w 100 procentach, jeżeli chodzi o defensywę, znajdując należyte zrozumienie i podporę w dobrze dysponowanej w tym dniu obronie Warty. U tej ostatniej zwłaszcza klasa dla siebie jest stale Twórca, gracz niezwykle ambitny, twardy, ofiarny do ostatniej chwili, a poza tym gracz rozumny i niezwykle skuteczny. Partner jego, Ofierzyński dobrze mu sekundował, nie popełniając żadnych błędów. Całości dopełnił i zadowolili Fontowicz w bramce zielonych. W obronie gości poziom i klasę Twórcę osiągał Giemza, znajdując również należyte poparcie u swego partnera Czempisza. Tatuś w bramce Ruchu bronil należyście, a w utracie jedynej bramki nie ponosi winy.

Zawody rozpoczęły się w bardzo żywym tempie. Słazacy z miejsca ruszyli bardzo ostro, zdobywając lekką przewagę. Sytuacje podbramkowe zmieniały się jak w kalejdoskopie. Warta grała więcej przyziemnie, Ruch swoim zwyczajem górnym sposobem, z dalekimi przerzutami na skrzydła.

Utratę tylko jednej bramki do przerwy Warta zawdzięczać może swojemu trio obronemu oraz bardzo słabemu Wodarzowi, który nie osiągnął nawet klasy, niedowzajemnego kolegi swego vis a vis, prawo skrzydłowego Kubisza. Poza tym w ataku Ruchu w tej części gry brak było spójności. Słazacy szli cpoawda naprzód, nie tracąc czasu, lecz w decydującej chwili zabrakło wykończenia. Jedyne Wilmowski szafował swoimi umiejętnościami, popisując się przebojowością i efektywnymi sztuczkami, wychodząc z pojedynków niemal zawsze zwycięsko. W sumie jednak atak Słazaków w tej części gry, jeśli chodzi o parcie naprzód i skuteczność, podobnie jak w poprzedniej części meczu, nie było lepsze niż efekty kombinacyjne i techniczne, a jeśli chodzi o skrzydła, to przewyższały one te pozycje gości. Podobnie jednak, jak u Słazaków, również Wodarz nie potrafił się zdecydować na strzał we właściwej chwili.

Na minutę przed końcem pierwszej części gry niespodziewanie otrzymał Wilmowski piłkę. Po krótkim przeboju, bardzo zresztą przytomnym i błyskawicznym, piłka znalazła się w siatce zielonych i Ruch prowadził 1:0.

Po zmianie stron obraz gry zmienił się. Po krótkim okresie wyrównanym inicjatywę przejęła Warta, która przez z górą 30 minut przeważała wyraźnie. Atak zielonych pracował bardzo skutecznie, zwłaszcza Scherfke i Gendera w trójkę, a ze skrzydłowych bardzo dobrze i przytomnie dogrywał lewy, Szware.

Mimo to Słazacy dwukrotnie w 8 i 9 min. mieli okazję podwyższenia wyniku, gdy przeboj Wilmowskiemu, unicestwiony ręką padającego Twórcę, spowodował rzut wolny. Gorąca ta sytuacja zakończyła się jednak bardzo celnym zresztą i silnym strzałem w mur graczy zielonych. Minutę później po zamieszanu Słazacy mieli ponownie okazję zdobycia bramki. W odpowiedniej chwili zabrakło jednak napastnika, który był mógł przedrzeć wybiegającego wczas Fontowicza.

Nie tracąc nadziei zieloni ruszyli od razu z impetem do ataku. Pomoc i obrona, nie wyłączając bramkarza, na tyłach Ruchu miała pełne ręce pracy, wywiązując się do 16 minuty ze swego zadania w 100 procentach. Szczególnie Nowakowski na środku pomocy oraz Giemza ratowali z beznadziejnych sytuacji. W 16 min. piłkę otrzymał Szware, który po efektywnym przejściu przez dwóch Słazaków posłał precyzyjną centrę na pole karne gości. Tam znalazł się Scherfke, który przejął piłkę i przytomnie przerzucił ją na pozycję prawego łącznika, Gendery. Ten ostatni dobiegł w odpowiedniej chwili do

piłki, wypychając ją z mełrowej wysokości fałsem obok bezskutecznie interwenującego Tatusia w prawy róg bramki Ruchu.

Na widowni zapanował entuzjazm nie do opisania. Zieloni, zachęcani zasłużonym sukcesem, za wszelką cenę usiłowali strzelić zwycięską bramkę. Widząc widmo porażki, Ruch cofnął do tyłu Peterka, pozostawiając w ataku czterech napastników. Ucierpiała na tym oczywiście linia ofensywna gości, która straciła tym samym swój impet i to tym bardziej, że Wilmowski wyraźnie oszczędzał się, rezerwując swoje siły na groźne przeboje. Słazak nawet nie starał się, podobnie zresztą jak i Wodarz, nawiązywać walki o piłkę.

Po okresie przewagi zielonych gra się znów wyrównała, zwłaszcza po zderzeniu Peterka z Twórcem. Obaj gracze rozciągli sobie w wypadku dość nieszcześliwie głowę. Peterek na chwilę opuścił boisko, by wrócić nieco później po opatrzeniu rany. Twórca legł na boisku i przyszedłszy do siebie, grał, krwawiąc do końca zawodów. W ostatnich 12 minutach Ruch przeszedł znowu do ataku, zmuszając tyły zielonych do wydatnej defensywy, zakończonej zresztą ze skutkiem. Podziałem punktów za-

Reprezentacja Polski na trójmecz w Atenach

Kraków. — W Krakowie odbyły się lekkoatletyczne zawody eliminacyjne, po których władze związkowe ustaliły następujący skład reprezentacji Polski na trójmecz Grecja — Czechosłowacja — Polska w Atenach w dniach od 21—23 maja: 100 m: Zaslona i Popek. 200 m: Zaslona i Sliwak. 400 m: Sliwak i Maszewski. 800 m: Gasowski i Kucharski. 1500 m: Saldan i Kucharski. 5 i 10 km: Noji i Wirkus. 110 m pl.: Niemiec i Sznajder. 400 m pl.: Maszewski i Gasowski. 4x100

Mistrzostwa ŁZOPN

Łódź. — Niedzielne rozgrywki w klasie A przyniosły nowe niespodzianki, a w rezultacie przesunięcia w tabeli. Zawiodł więc przede wszystkim Sokół, który przegrał z zagrożoną spadkiem rezerwą ŁKS. Również ŁTSG zdołał z Wimą uzyskać zaledwie wynik nierozstrzygnięty. Wyniki przedstawiają się następująco:

Union-Touring — PTC 7:1 (1:1). Fioletowi nareszcie zagraли doskonale. Pabianiczanie tylko do przerwy stawiali opór.

ŁTSG — Wima 1:1 (1:1). Gra była wyrównana, choć obie drużyny miały okazję do zmiany wyniku.

ŁKS 1b — Sokół 4:3 (1:1). Sokoli wyraźnie zlekceważyli przeciwnika i grali nonszalancko. Duszą drużyny ŁKS była pomoc, choć i atak grał lepiej, niż w ostatnich spotkaniach.

Widzew — WKS 1:1 (1:1). Widzew miał więcej z gry, jednak „wojskowi” nie pozwolili narzucić systemu drużyny robotniczej, która holdowała górnym podaniom.

AUTOMOBILIZM

Wyścig w Trypolisie odbył się wobec 70 tys. widzów na 40 okrążeniach (324 km) dla cięższych i na 34 okr. — dla lżejszych wozów. Starterem był marsz. Balbo. Już w 6 okrążeniu musiał się wycofać Nuvoletti z powodu defektu silnika. Zwyciężył Lang (Mercedes Benz) w 2 g. 27:57,6 (216,3 km godz.) przed Rosemeyerem (M. B.) 2 g. 28:07,3. 3) Delius (Auto Union) 2 g. 29:17,8. 4) Stuck (A. U.). 5) Paglioli (A. U.). 6) Caraciola (M. B.). W grupie lżejszych wozów: 1) Dreyfus (Maserati) 2 g. 33:55,7 (173,7 km godz.). 2) Cortese (Maserati).

GRY SPORTOWE

W ramach święta W. F. i P. W. rozegrano w Poznaniu szereg spotkań w siatkówkę i koszykówkę. W zawodach tych startowały zarówno drużyny należące do związku jak i niezwiązane.

Siatkówka — panie: w grupie drużyn związkowych w finale zwyciężył zespół KPW, który pokonał po trzech rozgrywkach Wartę 2:1 (16:14, 15:15, 15:13).

W grupie drużyn niezwiązkowych w półfinale PPW pokonało Rodzinę Policijną 2:0 (16:14, 15:13), a drużyna KSM z Rezerwistów również 2:0 (15:11, 15:15).

W grupie drużyn fabrycznych rozgrywki odbywały się systemem punktowym. Prowadzi I drużyna „Centry” przed zespołem „Stomil” i „Goplana”.

Koszykówka — panowie. W finale drużyn niezwiązkowych ZPDH zwyciężyła KSM Jędrze 11 17:15 (6:12).

W rozgrywkach szkół średnich w półfinale gimn. Mickiewicza zwyciężyło Państw. Szkoła Bud. Maszyn i M. M. 20:15. Drugi półfinał odbędzie się w sobotę 15 bm.

W grupie drużyn związkowych KPW I pokonało AZS I 29:14 (11:4). Mistrz Polski wystąpił z rezerwami rzekomo równorzędnymi pierwszej drużynie; kolejarze również z rezerwą. — KPW grało lepiej od akademików a wyróżnił się Wrzesiński Zygm., który zdobył najwięcej koszy. Do półfinału zakwalifikowały się: Warta I, Goplana II oraz KPW. Zespoły Sokola nie wzięły udziału w rozgrywkach. (mz)

Warszawski AZS bawił w niedzielę w Gdańsku, gdzie uczestniczył w turnieju szczyptorniaka, zdobywając pierwsze miejsce. Akademicy warszawscy pokonali drużynę miejscowego Postport-Vereinu w stosunku 8:5, a Turngemeinde 10:9.

O mistrzostwo Śląska w szczyptorniaku wyniki były następujące: Azoty — Pole Zachodnie 8:7. Pogon (Kat) — PZP (Siem) 15:6. ATV (Siem) — RKS (Kat) 4:3. ATV — Vorwaerts 8:7. St. Maria SPV — MTV (Nowawies) 4:3.

HOKEJ NA TRAWIE

Rozgrywki o mistrzostwo Poznania i nagrodę Miejskiego Komitetu W. F. organizowane w ramach wiosennych dni sprawności, przyniosły następujące wyniki:

Wojskowy K. S. — Zuchowaci 3:0 (1:0). Drużyna „Wojskowych” wystąpiła bez kontuzjowanego Olejnika. Po bardzo ładnej o-

kończyło się wlec ło piękne i emocjonujące, a przy tym przeprowadzone w atmosferze przyjacielskiej i fair gry spotkanie. Zawody prowadził, ku zadowoleniu obu stron, krakowski sędzia p. Skowroński.

Cracovia — Warszawianka 5:0 (2:0)

Kraków. — Warszawianka zagrała bardzo słabo i nie mogła przeciwstawić się doskonałej grze drużyny gospodarzy, którzy wykazali doskonałą formę. Cracovia miała przez cały czas przewagę, górując nad gośćmi we wszystkich liniach. Prowadzenie zdobył Szeliga, a drugą bramkę strzelił Malczyk. Po zmianie stron Cracovia przeważała zupełnie. Trzecią bramkę strzelił z karnego Zółka, a dwie następne Szeliga i Zembażyński. Sędziował p. Wardeszkiewicz z Łodzi. Widzów 5000.

Pogon — AKS 0:2 (0:0)

Lwów. — AKS górował nad Pogonią bojowością i zgraniem. Drużyna lwowska grała bez ambicji, szczególnie w drugiej połowie. Pierwszą bramkę zdobył Pohopyn, a drugą strzelił Wostal. Sędziował p. Seichter. Widzów 3000.

m: Zaslona, Popek, Sliwak i Nowak. 4x400 m: Sliwak, Gasowski, Maszewski i Kucharski. Skok w dal: Hanke i Nowak. Wzwyż: Gierutto i Hofmann. Trójskok: Lukhaus i Hofman. Kula i dysk: Gierutto i Tilgner. Oszczep: Lokański i Turczyk. Młot: Węglarczyk i Wieckowski. Z drużyną wyjadą do Aten kpt. Miński i p. Jaworski.

Polacy wyjeżdżają z Warszawy 18 bm. rano, a z Katowic w dalszą drogę w ciągu południa.

bustronnie walce, zwyciężył WKS zdobywając bramki przez Buszę, Hamerskiego i Kurowskiego. Sędziowali pp. Sychala i Kędzia.

K. H. Czarni — K. S. Warta 1:0 (0:0). Po zaciętej walce udał się Czarnym rewanż za porażkę, poniesioną w pierwszej serii rozgrywek. Warta wystąpiła w dziesiątce. Bramkę zdobył Adamski. Sędziowali pp. Golebiowski i Chmielewski.

Pozostały jeszcze do rozegrania dwa spotkania a mianowicie: Warta — Zuchowaci i WKS — Czarni. Zdecydują one o zdobyciu drugiego i trzeciego miejsca, gdyż mistrzostwo zapewniło ma już WKS nawet w razie ewentualnej porażki z Czarnymi. Tabela przedstawia się następująco:

1) WKS 9 p. (5, 11:3) 2) Czarni 6 p. (5, 7:4), 3) Warta 5 p. (5, 5:3) 4) Zuchowaci 0 p. (5, 3:16).

O PUCHAR DAVISA

Jugosławia — Rumunia 5:0. W trzecim dniu, w Zagrzebiu, Puncce pokonał Caralulisa 6:4, 1:6, 6:3, 6:2, a Pallada — Schmidta 6:4, 3:6, 7:5, 6:0. Jugosławia spotka się ze zwycięzcą gry Południowa Afryka — Nowa Zelandia.

Włochy — Monako 3:0. Włosi zakwalifikowali się do następnej rundy dzięki wygraniu w niedzielę gry podwójnej. Taroni i Quintavalle pokonali parę Landau i Medezzen 6:1, 6:3, 6:3.

Reprezentacja Czechosłowacji w składzie Menzel, Hecht, Caska, Siba oraz w towarzystwie kierownika Bartla i trenera francuskiego Ramilona przybędzie do Warszawy pojutrze. Pobyt w Warszawie przed meczem z Polską Czesi wykorzystają na zaprawę treningową.

W rozgrywkach drugiej kolejki, pozostały do rozegrania w spotkaniach jeszcze zawody Szwecja — Grecja, Belgia — Szwajcaria oraz Polska — Czechosłowacja.

LEKKA ATLETYKA

Bieg na przełaj dookoła Pragi na 5 km wygrał w Warszawie Broma (Warsz.) w czasie 17:10.

PIŁKA NOŻNA

Szkocja — Austria 1:1 (1:1). Spotkanie odbyło się wobec 60 tys. widzów w Wiedniu. Lepsi technicznie gospodarze zasłużyli na wygrana. — Najlepszą częścią drużyny szkockiej była obrona. W 30 min. prowadzenie zdobył Jeruzalem ale już w 4 min. później Frank O'Donnell wyrównał.

Jugosławia — Węgry 1:1 (1:0). 18 tysięcy widzów przylądło się spotkaniu w Budapeszcie. Trzy minuty przed przerwą Leśnik zdobył prowadzenie dla Jugosławii, po czym w 15 min. drugiej połowy wyrównał Csik.

Rezerwowa drużyna Jugosławii pokonała w Białogrodzie drugi zespół Węgry 3:0.

Bałtyk — Gryf 3:3 (1:1). Spotkanie o mistrzostwo klasy A odbyło się w Toruniu. (z)

TENIS

Jędrzejowska wyjeżdża w środę do Berlina na międzynarodowy turniej Rotweiss, mający się odbyć w dniach od 12 do 17 maja. Po turnieju berlińskim spotka się z Tarłowskim, Hebdą i Tłoczyskim, z którymi uda się na międzynarodowe mistrzostwa Francji do Paryża. Lekka atletyka

KOLARSTWO

Bieg kolarski na dystansie 100 km o mistrzostwo województwa Pomorskiego wygrał Ritter (Bydgoszcz w czasie 3 godz. 01.

Kolizja statków na Bałtyku

Zatonął grecki statek, wiozący z Gdyni przeszło 7 milionów kilogramów polskiego węgla

Gdynia. (PAT) Grecki statek „Aegeus”, który wyszedł z Gdyni w sobotę o godz. 14 z ładunkiem 5580 ton węgla i 1400 bunkru, kierując się do Rosario w Argentynie, zderzył się w niedzielę rano o godz. 5 z amerykańskim parowcem „Nassaba”, zdążającym z ładunkiem rudy do portu gdynskiego, 32 mile morskie na południo-

Wyścig szosowy o mistrzostwa klubowe na dystansie 100 km zorganizował w niedzielę Poznański OZK. Na starcie, który odbył się o godzinie 10 w Głównym stanelo 25 kolarzy, reprezentujących trzy kluby poznańskie. Trasa prowadziła przez Owińska, Murowaną Goslinę, Oborniki, Szamoty, Kaźmierz, Tarnowo Podgórne na metę przy warowni VII u wylotu ul. Bukowskiej. Już na 8 kilometrze za startem Kluj zainicjował ucieczkę. Została ona jednak zlikwidowana i cała stawka prawie razem dotarła do Marowanej Gosliny. Tutaj Klujowi udało się ucieczkę, przy czym pociągnął za sobą kolegę Klubowego Langego H. W Obornikach różnica pomiędzy prowadzącą dwójką a resztą zawodników wynosiła już 2 minuty. Pod Tarnowem Podgórny Kluj, wykorzystując wzniesienie terenowe, urwał się Langemu i sam w tempie przeszło 40 km cignął do mety, która minął jako bezapelacyjny zwycięzca.

Kolejność na metę była następująca: 1) Kluj (HCP) 2 godz. 49:55; 2) Lange Henryk (HCP) 2 g. 54:07; 3) Lange Miecz. (HCP) 2 g. 55:28; 4) Roszyk (HCP) 2 g. 56:38; 5) Komorowski (ZS) 2 g. 56:38,1; 6) Czajka (ZS) 2 g. 57:07; 7) Szymański (HCP) 2 g. 59:40; 8) Sarnowski (PTC i M) 2 g. 59:44; 9) Ratajczak (PTC i M) 3 godz. 10) Garczyński (PTC i M) 3 g. 02:55; 11) Kardasz (ZS), 12) Nowaczyk (ZS), 13) Komorniczak (PTC i M), 14) Thiem (PTC i M), 15) Biedrowski (ZS).

Wyścig ustalił następującą kolejność zawodników w poszczególnych klubach: „HCP” — 1) Kluj (mistrz), 2) Lange H., 3) Lange M.; „PTC i M” — 1) Sarnowski (mistrz), 2) Ratajczak, 3) Garczyński; „ZS” — 1) Komorowski (mistrz), 2) Czajka, 3) Kardasz. Sędzią głównym wyścigu był p. Foerster. Organizacja była sprawna. (al)

Komunikat meteorologiczny

Stan pogody w Polsce wczoraj o godzinie 14-ej:

W niedzielę, w godzinach popołudniowych, w zachodnich dzielnicach Polski utrzymywała się pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi deszczami, w pozostałej zaś części kraju było dość pogodnie. Temperatura o godz. 14-ej wzrosła do 20 st. w Krakowie, Łodzi, Lublinie i Przemyślu, 22 w Tarnobrzegu, 21 w Cieszyźnie, 19 w Warszawie i Grodnie, 18 we Lwowie, Pińsku, Kielcach i Zakopanem, 17 w Bydgoszczy, 16 w Wilnie, a 14 w Gdyni.

Przewidywany przebieg pogody do wieczora dn. 10 bm.: Pogoda naogół chmurna, z przelotnymi deszczami i lekką skłonnością do burz, jednak z rozpaddingami w ciągu dnia. Dość ciepło. Słabe wiatry miejscowe.

Przyjazd nowego nuncjusza do Polski

Cita del Vaticano. (PAT) Nowy nuncjusz apostolski msgr Cortez przybędzie do Warszawy w sobotę, 15 bm o godz. 12,18.

Aresztowani narodowcy

Warszawa. (Tel. wł.). We wsi Zarzeń aresztowano 4 członków Stronnictwa Narodowego na tle zająć, jakie wynikły w tej wiosce w dniu 3 maja, w czasie przemarszu „Strzelca” w pochodzie. (w)

Rekord Gdyni

Gdynia. (Tel. wł.) Obroty towarowe portu gdyńskiego w miesiącu kwietniu stanowią nowy rekord przeładunkowy. Ogólny obrót zamorski łącznie z obrotem przybrzeżnym wyniósł 819.455,9 t wobec 749.602,4 t poprzednio. Ogólne obroty towarowe portu gdyńskiego, w porównaniu do miesiąca kwietnia r. ub., wykazują nadspodziewanie wielki wzrost, wynoszący 32,3 procent. (p.)

Karachan pójdzie na emeryturę

Moskwa. (PAT) Były ambasador w Turcji Karachan, który powrócił do Moskwy, nie otrzymał żadnego przydziału w ludowym komisariacie spraw zagranicznych. Wedle informacji z kół dobrze poinformowanych, Karachan ma pójść na emeryturę.

Zdefraudowali 200 000 rubli

Moskwa. (PAT) Przed sądem miejskim w Moskwie toczyła się sprawa grupy pracowników trustu budowy dróg w rejonie kirowskim, oskarżonych o defraudację 200.000 rubli. Główny buchalter trustu Polkownikow, który zdefraudował 145.000 rubli, został skazany na karę śmierci przez rozstrzelanie, a pięciu innych oskarżonych skazano na kary od 2 do 5 lat.

Wynalazcy polscy na Targach Poznańskich

Olbrzymi rozmach i wysoki poziom współczesnej techniki, doskonałość urządzeń technicznych, posunięta do granic, o których nie tak dawno jeszcze nie można było marzyć, uprawniałyby do mniemania, że w tej dziedzinie niewiele już jest do zrobienia, że skończył się już złoty okres wynalazczości, w którym ludzie genialni jak Watt i Stephenson, Edison i Tesla, Daimler i Benz, Marconi, Wright i wielu jeszcze innych, nie mniej sławnych, pchnęło ludzkość na nowe tory. Słuszność takiego stawiania sprawy jest tylko pozorna, pamiętajmy bowiem, że owe sławne nazwiska, to tylko przywódcy, wyrastający na tle niezliczonych zastępów wynalazców, drobnych pracowników postępu, często fantastów, często niedocenionych, a tworzących jednak wielką armię, bez której najgenialniejsi wodzowie byłiby bezsilni.

Dziś co prawda czasy się zmieniły. Wynalazków tworzących przewrót w technice trudno oczekiwać, lecz tak jak o zwycięstwie nowoczesnej armii nie decyduje wyłącznie genialny manewr wodza, lecz nie mniej drobiazgowo przygotowanie wszelkich szczegółów, tak też w technice postęp polega na ulepszeniach w szczegółach, w najdrobniejszych detalach, a o ruchliwości wynalazców świadcza dobitnie zasypane pracą urzędy patentowe.

Systematyczna praca nad udoskonaleniami technicznymi nie jest łatwa, szczególnie zaś wymaga dość poważnych zasobów finansowych i dla tego też większość wynalazków pochodzi od pracowników laboratoriów doświadczalnych wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, które mogą sobie pozwolić na poważne wydatki, niemniej jednak istnieje poza tym liczna rzesza wynalazców, pracujących niezależnie zajmując się przede wszystkim pracami nad ulepszeniem przeróżnych drobiazgów naszego życia codziennego, lecz nie cofających się także przed zagadnieniami poważnymi.

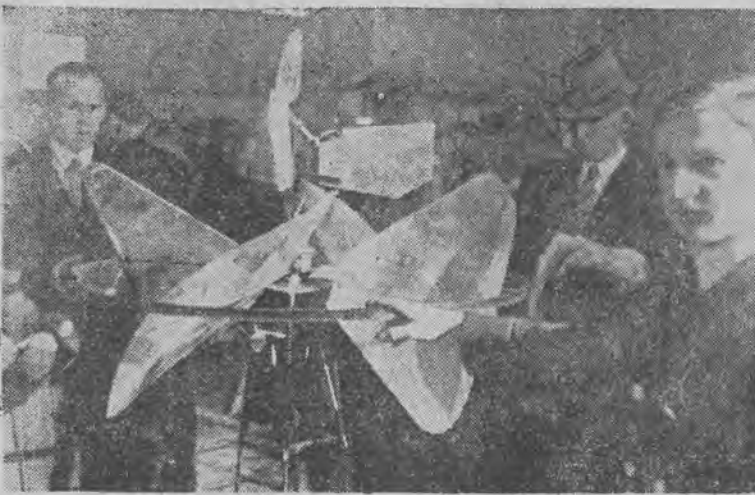
Trybuną tych właśnie wynalazców niezależnych stał się dział wynalazków na ostatnio odbytych Targach Poznańskich. Zebrali ich się tu niemało, bo aż 187 wynalazców, z których większość zgłosiła niejednokrotnie po trzy, cztery i więcej wynalazków. Daje to w sumie kilkaset wynalazków z najróżniejszych dziedzin. Rzecz oczywista, że w tej sytuacji trudno w kilku słowach scharakteryzować dział tak różnorodny.

Są tam rzeczy proste i uderzająco praktyczne jak np. kapturkowy reflek-

tor do żarówek p. Frendenreicha z Poznania — lekki i tani, łatwy do zakładania, daje, jak mówi orzeczenie oficjalnej instancji naukowej, 10-krotną

Turbina powietrzna najmłodszego polskiego wynalazcy, Włodzimierza Jędrzejewskiego z Kępna wykorzystuje siłę wiatru niemal w stu procentach i samoczynnie utrzymuje równą szybkość obrotów. Można ją stosować także jako turbinę wodną, wykorzystującą prąd przepływającej wody i nie wymagającą urządzeń sniętrzających.

siłę światła jak żarówka z płaskim reflektorem emaliowanym. Kto zresztą nie wierzy, temu demonstruje się rzecz naocznie na stoisku. Sprawa jest więc jasna „jak żarówka z reflektorem kapturkowym”.

Są rzeczy bardziej skomplikowane, lecz również łatwe do oceniania, jak bezpasowy i beztrybowy napęd maszyn przedziałniczych systemu inż. Du-

modelu można wysuwać logiczne wnioski, co do jej sprawności. Są też wynalazki z zakresu przemysłu chemicznego (np. metoda ekstrakcji kafeiny z drzewa, jest np. „zamek do drzwi bardzo tani, którego nie można otworzyć” (Dr J. Grudziński z pod Krakowa), jest „pedał do roweru aluminiowy, technicznie wytrzymały, ekonomiczniejszy i praktyczniejszy” (p. Mecwaldowski Stanisław, Ceków), jest jeszcze: „wykorzystanie ciśnienia wód do podjęcia zatopionych obiektów i zdobycia głębin morskich (10 000) przez wojsko, handel i naukę” (p. Piotrowicz Leonard Wilno).

I jak tu oceniać takie wynalazki bez szczegółowego badania, bez (przy wynalazku w zakresie chemii) przeprowadzenia doświadczeń laboratoryjnych. Potrzeba by na to dużo czasu i niewiele mniej pieniędzy, w dodatku z ryzykiem, że pieniądź będzie stracony, gdy wynalazek okaże się bez żadnej wartości.

Sprawa nie jest więc, jak widzimy, wcale tak prosta i wymaga wiele ostrożności, jak łatwo bowiem skrzywdzić jakiego niedosłusznego Edisona. Dlatego też najlepiej będzie odczekać, jak kwestie poszczególnych wynalazków rozstrzygnie... życie. (ach)

9 sterowców uległo katastrofie w ciągu 24 lat

Warszawa. (Tel. wł.) Obecna katastrofa „Hindenburga” w Lakehurst jest dziewiątą z kolei, jeżeli brać

Niemiecką komisją, która jest w drodze do Ameryki, by stwierdzić przyczynę katastrofy sterowca „Hindenburg”. Od lewej: pułk. Breithaupt z Ministerstwa Komunikacji Rzeszy, dr Dürr z balonowych warsztatów doświadczalnych i sławny konstruktor ulepszonych zeppelinów dr Eckner, który, jak wiadomo, był w nielaskę obecnych władców Niemiec i dopiero teraz — na skutek katastrofy — został zaproszony do współpracy.

tylko pod uwagę same sterowce. Oto krótkie zestawienie poprzednich tragicznych wydarzeń.

W dniu 17 października 1913 r. spadł „Zeppelin” „LZ 2” nad Johannestalem (południowe Niemcy), przy czym 20 osób poniosło śmierć.

Dnia 21 lipca 1919 r. spadł „Zeppelin” niemiecki na terytorium Ameryki. Wówczas 10 osób straciło życie.

24 sierpnia 1921 r. spadł „Zeppelin” „R. 38” nad miejscowością Hull w Anglii. 42 osoby poniosły śmierć na miejscu.

Katastrofa sterowca „Roma” nad Hampton w Anglii w dniu 21 lutego 1922 r. spowodowała śmierć 34 osób.

W dniu 22 grudnia 1923 zginął francuski sterowiec „Dixmuid” wraz z całą załogą.

W dwa lata później, 3 września 1925 r., rozdarty został przez orkan sterowiec amerykański „Szenandoah”, powodując śmierć 14 osób.

W maju 1928 r. spadł włoski sterowiec „Italia” gen. Nobile w okolicy podbiegunowej, przy czym 7 osób zginęło.

Wreszcie 5 października 1930 r. spadł się nad Francją angielski sterowiec „R. 101”, przy czym 50 osób straciło życie.

Radiotelegraficznie przesłane do Europy zdjęcie płonącego sterowca „Hindenburg” na lotnisku w Lakehurst. Na fotografii widać żołnierzy amerykańskich, śpieszących z pomocą.

Z terenu walk w Hiszpanii

Sewilla. (PAT.) Radiostacja powstańcza komunikuje, że onegdaj wieczorem wojska powstańcze zdobyły górę Collube. Zdobyto 3 linie rowów strzeleckich. W natarciu brały udział trzy oddziały przy poparciu czołgów i samochodów pancernych. Górę zdobyto uderzeniem na bagnety. Wojska rządowe wycofały się z ciężkimi stratami.

Vitoria. (PAT.) Gubernator prowincji Biscaye mianowany przez rząd gen. Franco wydał szereg zarządzeń obowiązujących na terytorium tej prowincji, zajętej przez wojska powstańcze. M. in. ustalono kurs pesety rządowej, którą ludność musi wymieniać na pesety rządu gen. Franco.

Paryż. (PAT.) Havas donosi z Bilbao, że podczas walk o górę Collube powstańcy mieli ponieść straty, sięgające kilkuset zabitych. Z 16 czołgów, wspierających natarcie, wojska rządowe zniszczyły 5 za pomocą granatów ręcznych.

Rząd baskijski zarządził mobilizację 3 roczników armii lądowej i mary-

narki wojennej. Mają one być wcielone do szeregów w ciągu 3 dni.

Bilbao. (PAT.) Baskijska rada obrony komunikuje, że na odcinku Berneo odbywają się ciężkie walki z nacierającymi powstańcami, wspieranymi przez artylerię i lotnictwo. Wojska rządowe powstrzymują natarcie. Na odcinkach Rigodia i Ejbar trwa strzelanina. Na froncie Alava wojska rządowe rozproszyły koncentrację przeciwnika.

Odezwa do Basków

Salamanka. (PAT.) Gen Franco wystosował odezwę do Basków, głoszącą, że powstańcy znajdują się u wrót Bilbao i zajęli przeszło połowę kraju Basków. Gen. Franco zaprzecza, jakoby powstańcy rozstrzelali jeńców, gwarantując życie i wolność wszystkim poddającym się dobrowolnie.

Gen. Franco przyrzeka zarazem Baskom poszanowanie ich tradycji regionalnych.

Polskie szkodniki leśne jadą do Kanady

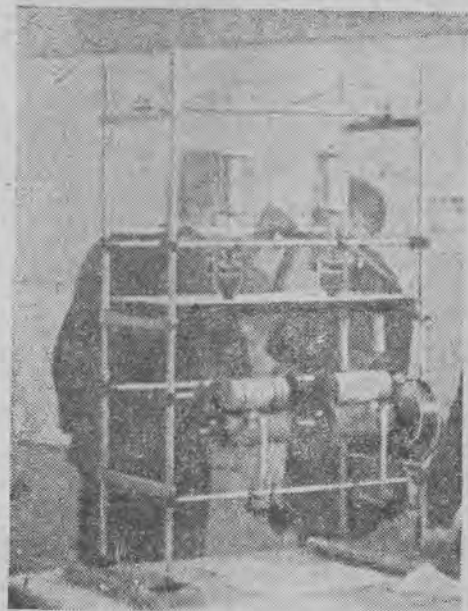
Z ramienia Brytyjskiego Instytutu Entomologicznego (Imperial Institute of Entomology) bawi w Polsce p. J. Eliot Moss.

P. Moss zajmuje się w Polsce zbieraniem pasożyta leśnego, borecznika (Lophyrus), który jest groźnym szkodnikiem leśnym. Olbrzymie ilości zarazonego borecznika, będącego jeszcze w stadium poczwarki, przesyła się obecnie z Polski, w skrzyniach z lodem do Kanady, gdzie się przyczepi tę zarazę na tamtejsze pasyżniki leśne.

W ubiegłym tygodniu wysłano z Poznania do Londynu samolotem 15

skrzyń, w których znajdowały się dwa miliony poczwerek borecznika. Koszt przewozu tego małego żyjątka wyniósł 981 zł.

W miesiącu kwietniu zbieranie borecznika przeprowadzano na terenie nadleśnictwa Koło w Izby Kujawskiej, a obecnie delegat Brytyjskiego Instytutu Entomologicznego bawi na Wileńszczyźnie, przeprowadzając zbieranie borecznika na terenie nadleśnictwa Poręba. Lasy Państwowe bardzo chętnie zgadzają się na zbieranie niebezpiecznego szkodnika leśnego, a miejsc. ludność ma okazję do zarobku.

Po odwołaniu dziennikarzy włoskich z Anglii

Rzym obraził się dlatego, że w uroczystościach koronacyjnych weźmie udział negus abisyński

Londyn. (PAT). Wszyscy korespondenci prasy włoskiej w Londynie otrzymali wczoraj rano nieoczekiwane terminowe wezwanie ze swych redakcyj, aby bezzwłocznie opuścili Londyn i przybyli do Rzymu po nowe instrukcje.

Korespondenci włoscy opuścili Londyn w godzinach popołudniowych, udając się na to wezwanie pośpiesznie do Rzymu. Odjeżdżając, pozostawiali oni w całkowitej nieświadomości, kiedy do Londynu powrócą. Prasa włoska otrzymała przy tym polecenie całkowitego przemilczenia uroczystości koronacyjnych. Nie należy oczekiwać, aby dziennikarze włoscy powrócili do Londynu wcześniej jak za dwa tygodnie, albowiem uroczystości koronacyjne kończą się 20 maja wielką rewią floty. Z tej rewii prasa włoska również nie ma podawać żadnych wiadomości.

W Londynie pozostaje jedynie korespondent urzędowej Agencji Stefani w charakterze sprawozdawcy agencyjnego dla serwisu bieżących wypadków.

Równocześnie rząd włoski odebrał debet wszystkim gazetom angielskim, z wyjątkiem dziennika „Daily Mail” i popołudniowej gazety „Evening News”, należące do profaszystowsko usposobionego magnata prasowego lorda Rothermere oraz niedzielnej gazety „Observer”, której naczelny publicysta Garwin zajmuje od dłuższego już czasu bardzo prowłoskie stanowisko.

W jakim stopniu zarządzenia te wpłyną na sytuację korespondentów angielskich w Rzymie, pozostaje na razie niejasnym. Dotychczas w każdym razie żaden korespondent angielski z Rzymu nie wyjechał.

Brytyjskie czynniki oficjalne zachowują się wobec zatargu prasowego z Włochami obojętnie. Na zapytanie

PROGRAM POBYTU DELEGACJI POLSKIEJ W LONDYNIE

Londyn. (PAT). Oficjalny program pobytu min. spraw zagranicznych Becka reprezentującego Prezydenta R. P. na uroczystościach koronacyjnych w Londynie przedstawia się następująco:

Na przystani w Dover min. Becka powita w imieniu króla Jerzego VI przydzielony do osoby min. Becka zastępca przewodniczącego izby lordów lord Mersey. Ambasador Raczyński również udaje się do Dover na powitanie. Na dworcu w Londynie delegacja polskiej oczekiwać będą członkowie ambasady, konsulatu gen., przedstawiciele prasy polskiej i delegacji Polonii londyńskiej.

Oprócz przydzielonego przez króla do osoby ministra Becka lorda Merseya przydzielono do osoby kontradmirała Unruga z ramienia admiralicji komandora Swinley'a z marynarki brytyjskiej, ponadto zaś do delegacji polskiej przydzielono jeszcze dwóch urzędników z Foreign Office dla specjalnych poruczeń.

Min. Beck wraz z członkami dele-

gacji polskiej w towarzystwie lorda Merseya i ambasadora Raczyńskiego przejdzie do salonów recepcyjnych, gdzie powitany zostanie przez jednego z braci królewskich. Po powitaniu odjedzie do hotelu Claridge, gdzie delegacja polska zamieszka w charakterze gości króla Jerzego VI na okres koronacji. Wieczorem odbędzie się w ambasadzie polskiej obiad prywatny.

W poniedziałek wieczorem min. Beck w asyście lorda Merseya z delegacją polską weźmie udział w wielkim bankiecie dworskim, wydanym przez króla Jerzego VI w pałacu Buckingham dla wszystkich przybyłych delegacji.

We wtorek odbędzie się w ambasadzie polskiej śniadanie na cześć min. Becka, w którym wezmą również udział minister spraw zagr. Eden i min. rolnictwa Morrison oraz szereg innych wybitnych osobistości ze świata poli-

tycznego i finansowego.

Sroda wypełniona jest całkowicie udziałem w ceremonii koronacyjnej.

W czwartek wieczorem min. Beck wraz z delegacją polską biorą udział w uroczystym bankiecie, wydanym przez min. spraw zagr. Edena na cześć króla i królowej w Foreign Office. Po bankiecie członkowie delegacji polskiej udadzą się do pałacu Buckingham, gdzie wezmą udział w wielkim balu dworskim, wydanym przez króla i królowę.

W piątek zaś o godz. 11 przed południem wszystkie delegacje przyjęte zostaną na specjalnej audiencji przez króla Jerzego VI, który pożegna delegatów i podziękuje im za zaszczytowanie koronacji swą obecnością.

Delegacja już w drodze

Warszawa (PAT). W sobotę wyjechała do Londynu na uroczystości koronacyjne króla Jerzego VI delegacja polska pod przewodnictwem ministra spr. zagr. J. Becka, reprezentującego Prezydenta Rzplitej. W skład delegacji wchodzi: kontradmirał Unrug i minister pełnomocny Michał Mościcki.

Na dworcu żegnali ministra Becka: ambasador W. Brytanii p. Kennard w otoczeniu członków ambasady, wyżsi urzędnicy M. S. Z. z podsekretarzem stanu p. Szembekiem na czele oraz szef kancelarii cywilnej Prezydenta R. P. min. Lepkowski.

Poznań, 10. 5. — W sobotę o godzinie 16,45 przejeżdżała przez Poznań, w drodze do Londynu na koronację, delegacja polska z min. Beckiem na czele.

W czasie minutowego postoju w Poznaniu dołączył się do delegacji polskiej kontradmirał Unrug.

Gdańsk idzie konsekwentnie naprzód

Gdańsk. (PAT). W związku z ostatnim posiedzeniem sejmiku gdańskiego odbyła się narada posłów niemiecko-narodowych, w której wziął udział również prezydent senatu Greiser. Posłowie niemiecko-narodowi uchwalili po naradzie przejść do obozu narodowo-socjalistycznego.

Gdańsk. (Tel. wł.) W sobotę, o

godz. 17 na lotnisku we Wrzeszczu wylądował samolot, który przywiózł z Berlina ministra propagandy Rzeszy Niemieckiej Goebelsa. Pobyt min. Goebelsa w Gdańsku potrwa dwa dni. W związku z jego pobylem urzędującego szereg imprez propagandowo-kulturalnych. Min. Goebels zamieszkał w „Casino-Hotel” w Sopocie.

Żydzi nie mogą uzyskać doktoratu w Niemczech

Berlin. (PAT). Minister oświaty w porozumieniu z zastępcą partyjnym kanclerza, ministrem spr. wewn. i ministrem spraw zagr. wydał dekret, zakazujący Żydom, posiadającym niemiecką przynależność państwową ubiegania się na przyszłość o dyplomy doktorskie Rzeszy. Doktorami wyższych uczelni niemieckich mogą być natomiast mieszkańcy żydowscy. W wypadkach wątpliwych rozstrzyga ministerstwo oświaty.

W związku z tym dekretem wymaga się od wszystkich kandydatów do

egzaminów doktorskich, posiadających niemiecką przynależność państwową przedstawienia jak najdokładniejszych dowodów pochodzenia. Dekret nie dotyczy Żydów, którzy przed wejściem jego w życie zadość uczynili już wszystkim formalnościom promocyjnym. W ciągu trzech miesięcy po wydaniu dekretu dopuszczalne są również wyjątki według uznania ministra oświaty.

Dekret nie dotyczy obywateli państw obcych.

Skromne ramy święta Joanny d'Arc

Paryż (PAT). W niedzielę odbył się doroczny obchód ku czci świętej Joanny d'Arc. Obchód tym razem ograniczył się do uroczystości oficjalnych na placu Piryamid, gdzie znajduje się figura świętej bohaterki Francji.

W ostatnich latach w defiladzie brały udział wszystkie francuskie organizacje narodowe, federacja narodowo-katolicka oraz rozwiązana obecnie organizacja b. kombatanów Croix de Feu. Ponadto tradycyjny pochód organizowała Action Française.

W tym roku wszystkie pochody zostały zakazane, zezwolono jedynie na indywidualne składanie wieńców oraz na hołd składany przez poszczególne delegacje.

Na ulicach wzmocniono służbę bezpieczeństwa. Mimo to miasto przybrało uroczysty wygląd. Wywieszono z okien trójkolorowe chorągwie. Również autobusy ozdobione były chorągiewkami o barwach narodowych, jak w dniu święta narodowego. Figura św. Joanny d'Arc, znajdująca się na placu św. Augustyna, została udekorowana barwami francuskimi, papieskimi i paryskimi. U podnóża figury na placu Piryamid już od wczesnego ranka składano wieńce i wiązanki żywego kwiecica. Zwracały uwagę wieńce od prezydenta republiki, wojskowego gubernatora Paryża, departamentu Sekwany i m. Paryża. Przy figurze pełniła wartę honorową gwardia republikańska.

W imieniu rządu złożyli wieniec u stóp pomnika minister wojny Daladier i minister spr. wewn. Dormoy. Następnie odbyła się defilada, w której wzięły udział 3 pułki piechoty, pułk lotniczy, artyleria i kirasjerzy. Po defiladzie rozpoczęło się składanie wieńców przez delegacje i poszczególnych obywateli.

20 rannych w Tuluzie

Tuluza. (PAT). W czasie niedzielnych manifestacji z okazji święta Joanny d'Arc doszło do dość poważnych rozruchów w kilku punktach miasta. Padło około 20 rannych.

W chwili gdy pochód zbliżał się do posągu Joanny d'Arc z tłumu załadowano Marsylianek a jednocześnie padły wrogie okrzyki. Pochód skierował się do centrum miasta. Przed pomnikiem Jaurésa kontrmanifestanci starli się z czołem pochodu, idącego z pod pomnika Joanny d'Arc. W starciu został ranny komisarz policji.

Utworzyły się dwa pochody, jeden zwolenników „Action Française”, a drugi partii ludowej francuskiej. Oba pochody skierowały się pod lokal „Action Française”. W czasie drogi wynikły nowe awantury, przy czym pobito kilkunastu sprzedawców dzienników prawicowych.

Policja aresztowała kilkunastu osobników tak z jednego, jak i z drugiego pochodu.

Warszawa, w maju.

Podobno wszystkiemu winny filmy. Zwłaszcza amerykańskie. Wchodzi tam taki facet do wytwornego salonu, kłania się nieco sztywno, kiwa głową i wita się z każdym lakonicznie: „Ha! du ju du?” Jeżeli jest kimś ważnym, cenionym, wolno mu z gospodarzem zamienić kilka przyjaznych „poklepień” po ramionach. To ich taki amerykański „fason”.

Ale spróbuj przywitać się przez podanie ręki, lub — zgola — damom ucałować wybrylantowane rączki. Dzikus — powiedzą i zamkną przed tobą drzwi swych salonów. Co innego mój raz w roku — jak na to pozwala tradycja — ucisnąć rękę samemu prezydentowi Stanów.

Ten szyk amerykański spodobał się teraz pięknym warszawiankom, a także znajduje zwolenników wśród mężczyzn. W kołach towarzyskich mówi

się obecnie mniej o pogodzie, o strojach, rzadziej nawet zasiada się do stolików brydżowych, a nawet — o dziwo! — plotkowanie nie znajduje uznania, natomiast prowadzi się ożywione dyskusje na temat: całować, czy nie całować kobiece rączki?

Zdania są — oczywiście — podzielone. Partia „za” uważa całowanie za wyraz hołdu wobec kobiet, za odruch właściwy prawdziwym dżentelmenom, wogóle za formę nieodzowną w życiu salonowo-towarzyskim. Słowem: nie ma gadania o reformie!

Partia „nie” — także złożona z kobiet i mężczyzn — strzela niemiłosiernymi nabojami. Mówi się, że całowanie kobiecych rąk jest sprzeczne z zasadami higieny, że całowana ręka nie zawsze jest „małą alabastrową rączką”, że żadna przyjemność, gdy całuje nie lubiany mężczyzna; że bakterie, i to — i tamto — i owo. Poprostu: nie ca-

łować, bo to niemiłe dla kobiety i mężczyzny.

W tych gorących dyskusjach, w które wciągnięto już znanych stołecznych estetów, oraz ludzi nauki, uczestniczą jeszcze dalsze dwa obozy. Jeden godzi się całować ręce tylko poważnych matron; drugi natomiast stara się przeprowadzić hasło: całować — owszem, ale tylko piękne kobiety i nie w rękę, lecz w usta!

Czy dojdzie więc do rewolucyjnej zmiany jednego z paragrafów kodeksu towarzyskiego, czy też dyskusje zakończą się zwycięstwem „konserwatywów”? Trudno przewidzieć!

*

Tymczasem posłuchajmy, jak zapatrują się na kwestię całowania, lub niecałowania kobiecych rączek znani artyści rewiowi i filmowi, a więc osoby, związane z kodeksem towarzyskim i na scenie i w życiu.

I tak Maria Malicka uważa, że można całować kobietę w rękę, ale... zależy w jakiej sytuacji i kogo. „Osobiście, — mówi słynna artystka, — jestem przeciwniczką tej starodawnej etykiety, bo — pomyślmy — całować „rączkę”, która wiośkuje, rzuca dyskiem, szermuje, lub nawet boksuje...”

Jeszcze wyraźniej oświeśla sprawę Tola Mankiewiczówna: „W rękę ca-

łować można, ale — jak się to często widzi — w rękawiczkę, br... Przecież jest milion innych dowodów szacunku dla kobiety”. — A więc panie nie upierają się przy całowaniu rączek, choć miłemu mężczyźnie napewno nie odmówiłyby.

*

Bardziej zdecydowane są odpowiedzi artystycznej „pleci brzydkiej”. Popularny komik Władysław Walter wypowiedział się krótko i jasno: Jestem zdania, że całować wszystkie prócz... teściowej!” (Szkoda, że nie pokazał mi swojej!).

Zawsze elegancki i wytworny Igo Sym dał obszerniejszą odpowiedź. „Co kraj to obyczaj, — powiada, — a narody słowiańskie nie umieją się obyć bez tego rodzaju hołdów, więc trudno im tego bronić. To się nie da skasować tak z dnia na dzień. Widocznie mamy tę rycerskość już we krwi... Zresztą zwróćmy uwagę na inne, śmieszniejsze nawyki, choćby na całowanie się mężczyzn „z dubeltówki” przy ładach okazji. Niech tylko dwóch kompanów zejdzie się na ulicy, na dworcu, w tramwaju, już rzucają się sobie na szyję i „cmok cmok”. Ta „egzotyka” nikogo nie dziwi. Jeżeli chodzi o całowanie rączek, to — co do mnie — byle te rączki były czyste...”

A — Z.

Lienard zmienił lampę i znowu dał sygnał: P. S. R. P. T. i zaczął notować, gdy stacja nadawcza doszła do miejsca, gdy trasmisja była przerywana. ... Wyczekując, przeciwdziałając wyjazdowi na południe grup i jednostek. Szczególnie niebezpieczeństwo grozi samolotom. Karabiny maszynowe w Um-El-Asl, El-Biar-En-Nahrat, In-Deguber i w Bir-Uman. Aż do otrzymania wiadomości od wywiadu, wysłanego na Akortal i szlak Bir-Uman, rzeczą niesłychanie ważną: potwierdzać bezwzględnie wszelki ruch. Przekazać C. B. Sygnał jutro o godzinie szóstej.

Lienard podał tekst Berthierowi, który udawał, że mało go to interesuje. Przeczytałszy z zupełnym spokojem resztę depeszy, zaczął badać mapę Sahary, którą kapral przyrnocował szpilkami na ścianie swojej izdebki. Promienie słońca padały na nią ukośnie. Była prawie oślepiająca od nadmiaru światła. Atlas, Hoggar i Tibesti wyglądały jak płonące czerwone płamy.

— Panie kapitanie, czy życzy pan sobie, abym opuścił słońciankę.

— Nie.

Upłynęła minuta.

— Ten nowy prorok zna się widać doskonale na sztuce wojennej — mruzczał Berthier. — Jego pozycję są wybrane pierwszorzędnie. Wie on skąd może po-
wiał wiatr. Chodź mały, popatrz. Przypada ci się to, gdy się zbuntujesz!...

Lienard zbliżył się.

— Patrz, tu Um-El-Asl. Na tym przecieciu drogi Karabin maszynowy, dobrze zamaskowany, i dobrze obsłużony, broni Taudeni od jakiegokolwiek ataku, idącego z północno-zachodu. Żaden oddział nie może przejść inną drogą. El-Biar-En-Nahrat broni od północy, a In-Deguber od wschodu. Półkole 281-sze w Bir-Uman może zarzucić całą południe. Nie wiadog-

Nagle w dolnej części brzucha poczuł przeszywający ból, tak ostry, że obudził go z jego odrętwienia. Zrozumiał. Kiedyś w czarnych piaskach Azlefu uratował się w ten sposób. Pochylił się nieco, sięgnął ręką i, siniejąc z bólu, czekał aż nakapie mu na dłoń krwi. O, Panie pozwól donieść do ust ten okropny napój, którego czeka z taką rozpaczą, człowiekowi, który majaczył przed chwilą i słabiutkim głosem, zdawał się nucić pieśń sprzedawców wody z Tadżah.

...Jest czysta, jak wzrok twej ukochanej... świeża
jak jej piersi białe.

Ręka mu dygoce. Purpurowe krople spływają mu po nogach. Ale nie może się już więcej pochylić. Ciało jego sztywniało już w odrętwieniu, będącym zapowiedzią zaszczytnej dla saharjczyka śmierci w siodle. Przebył on w ciągu siedmiu dni siedemset kilometrów. W ciągu tyluż dni w roku 1881 czterestu meharystów, wysłanych przez kalifa Uargli na pomoc pozostałym przy życiu członkom wyprawy Flatters'a przebiegło tylko 624 kilometry, a i to zdobyli oni sławę bohaterów na całym zachodzie od In-Salah aż po Tassili Azgar.

Męka trwała już długo. Ale zaczęła się nie od chwili zgubienia buklada, lecz już wtedy, gdy mehari po raz pierwszy odmówił mu posłuszeństwa i nie chciał iść dalej. Było to na południu El-Aziri. Na piasku błyszczały w słońcu szkielety dwóch ludzi i dwóch wielbłądów. Zabiła ich woda ze studni Tinhaia, woda zanieczyszczona chlorem. Z kształtów siodeł starał się odczytać miejsce pochodzenia nieszczęśliwych. Bo rahla z Tidikeltu niepodobna jest do rahli z Uargli. I w tej właśnie chwili poczuł, że nogi pod jego wierzchowcem się uginają.

Tysiące myśli zaczęło mu wirować po głowie. Czy aby wytrzyma do końca? A może tak źle jeszcze nie jest? Wszak już raz, na wysokości Damrani, osłabł

— Podła sztuczka! I zawsze to samo! I dokąd to tak będzie?
— Minuta starczy za całą godzinę..
Berthier przeczytał jeszcze jedną stronę o te-
wizji.
— Słychać, panie kapitanie! Ale skończył. Po-
wtarzają ze znakiem zapytania Q R K, co znaczy:
„Szybszście wyrażnie?” Odpowiadam.
Zaczęł naciskać rytmicznie guzik klucza.
Nadawanie znów się zaczęło.
..Podzegacz zawiadomil nas przez naczelnika
szafy, że na wymienionych obszarach nie uznaje
władzy Francji. Działajmy. Wyczekując przeciwdzia-
nia od paru chwil Liénard słyszał jakieś niepokojące
szmery w lampach. Rozumiał, że lampy detektor-
owa jest uszkodzona, ale nie spodziewał się naty-
miastowej katastrofy. Nagle lampy błysnęła jasnie i
zgasła.
Trzeba znów czasu, aby założyć inną.
Przekleństwa i groźby, rzucane przez Berthiera
— Osiem dni paki! Któż to zmagistrował mi taki
aparat do niczego? Twoje lampy... twoje lampy..
To ja mam ich pilnować?

ścił się aparat telegrafu bez drutu. Podniósł wieko i rzucił okiem na wzmacniacz katodowy, na kondensator, na cewki. W porządku. Tym razem przedsięwzięte środki ostrożności nie zawiodły. Nigdzie ani ziarenka piasku. Tylko troszkę pyłu na guzikach i na podkładce na stole. . . To skutki zbyt gwałtownego zamiatania. Ponieważ spodziewał się wizyty kapitana Berthier'a, wziął ścierkę i pościierał kurz nawet z grzbietów książek.

Świetnie!

To jego ulubiona powieść: „Dziewica i matka“ Leży obok „Poil de Carotte“, tego nudnego szpargału, przyniesionego napewno z oficerskiej biblioteki. Dopiero by to było, gdyby kapitan znalazł to tutaj. Schował więc książkę, a przed sobą położył traktat o telewizji.

Spojrzał na zegarek. Ósma czterdzieści. Timbuktu nie powinno odezwać się wcześniej, jak o dziewiatej.

Założył słuchawki, żeby pochwycić treść rozmowy, którą od kilku chwil prowadził In-Salah z Algierem. Szukając przez chwilę długości fal stacji nadawczej, słyszał trzaski i odgłosy wyładowań elektrycznych. Nareszcie cisza! Teraz słyszy:

...rozporządzalnie... kierunek.. saperów... pro-
si... natychmiast... sześćdziesiąt metrów kwadrato-
wych... blachy.. karbowanej... która będzie...

Wszedł Berthier. Kapral pokręcił opornik i wstał.
— Dzień dobry, mały!

— Dzień dobry, panie kapitanie!

— Jesteś gotów?

— Potrzebuję tylko wziąć papier. Ale mamy jeszcze dziesięć minut...

Berthier usiadł na łóżku Lienarda.

— Nie ma rady! Wszystkie naraz... Dam s'gnał, aby znów zaczął.

Lienard odwrócił się ku niemu i rzekł:

tu. Usiłował panować nad sobą.

— Co znów? — zapytał Berthier, który zdążył już czterokrotnie odczytać zapisane słowa komunika-

Lienard rzucił ołówek.

gwidzie przeraźliwie, jakby chciała rozsadzić aparat.

stała furii i broni się od ataków. Piszcz, brzęczy, przecięła rozmowę, zagrzając jej suwerenność. Do-

W tej chwili rozpętały się gwizdy i hałasy. Sahara

Podżegacz zawiadomił nas...

deni i środkowej Sahary są w stanie ostrego buntu.

stkie plemiona, osiadłe i koczownicze, okręgu Tau-

S. R. I-84. Potwierdzenie doniosłości 83 z 29. Wszy-

buktu, Lienard zapisywał tekst depeszy:

na kondensatorze, śledząc zmiany długości fal Tim-

„Odbiór” był dość wyraźny. Z lewą ręką oparł

rym, tam gdzieś, tętni i śpiewa życie.

złonym zakreślona dokoła linii horyzontu, po za któ-

tylko przysięganie, jakiego się doznaje, będąc uwie-

niku, rozrzucającym te cuda? Nie! Te głosy potęgują

Ale czy człowiek czuje się mniej samotnym przy gło-

Savoyu i orkiestrę ze Stuttgardu, grającą Persifala.

Teraz w tym miejscu słysząc jazz londyńskiego

nikt nie dosłyszy”.

„Tutaj umiarkujcie w milczeniu, bo słów waszych

czenia.

miesiąca grudnia 1898 r. posuwali się ku Miastu Mil-

marynarki Aubé i jego towarzyszy, którzy w dniu 25

i Timbaktu, na grobie zamordowanego podporucznika

mu ona na pamięć tragiczny napis pomiędzy Kabura

gała słowa i znaki z szybkością myśli. Przywodziła

set kilometrów, kobierca, przez który teraz przebie-

z Kobierca Płasków — kobierca, mającego tysiąc pięć-

— 107 —

— Widocznie w koszarach Latour-Maubourg nie uczono ci ślać twego werka!

— Panie kapitanie, siennik jest niemożliwie...

— Wiem. Od pewnego czasu wszystko tu jest nie-

możliwe!

Jego nerwowość i rozdrażnienie były widoczne.

— Pamiętaj o swej hipotezie! — rzekł sam do sie-

bie kapral, strużąc ołówek.

— Obkuwasz się tego? — rzekł Berthier, wycią-

gając rękę po książkę.

Otworzył na chybił trafił i zaczął czytać:

„Jeżeli na dwie płyty kondensatora nalać płynu izolującego, np. nitrobenzyny, gdy płyty mają różne napięcia — to płyn nabiera właściwości podwójnie załamujących promienie światła w czasie mniejszym od jednej milionowej sekundy. Zatem błyskawicznie. Tej właściwości używa się do gaszenia snopa promie-

ni świetlnych spolaryzowanych prostolinijnie“...

Nabił fajkę, nie przestając patrzeć na broszurę, którą położył obok siebie.

— Lienard, co to jest komórka foto-elektryczna?

— Robi się ją, panie kapitanie. Jej działanie opiera się na wywołaniu elektronów z oświetlonego ciała, np. potasu.

— Dobrze! Dobrze, mój chłopce! Będę się starał o palmę akademicką dla ciebie. Ale czy uważasz na godzinę?

— Nie spuszczam zegarka z oczu. Zaczynam...

Z napiętą uwagą kręcił regulatorem, szukając sygnału. Wreszcie znalazł. Dał znak swemu szefowi, który czymprędzej podszedł do Lienarda i nachylił się nad nim.

Mówiło Timbaktu!

Taka chwila to zawsze wielka uroczystość dla Berthiera. Wtedy stawał przed oczyma piekielny obszar, cudnie przez Tuaregów nazwany Meczetem

po niej jak strzała cien. Jastrząb...

Nagle od Senegalu aż do Trypolitanii przemknął

Popatrzył jeszcze na mapę.

Jeszcze zobaczmy, to chyba zamienię się w konia...

Taudeni. Osiemset kilometrów... Tylko! Jezeli ich

winen być zamknięty. Mimo to polecieli prosto na

Powiedziałam panu de Latour, że jest wartatem i po-

nizszych od siebie ranną. — Ja umyłam od tego ręce!

z jaką traktował zawsze swych podkomendnych lub

dobrze celować... — Rozgadał się wbrew rezerwie,

— Pierwszą może dowiedzą się, czy tamci umięją

kapitanie? — zapytał Lienard.

— A dwa samoloty, co odleciały dziś rano, panie

ków Aznadu.

pie i z rękoma opartymi na udach, badał siatkę szla-

Rozstawiwszy szeroko nogi, przykucał przy ma-

karabinów maszynowych mojej sekcji w Verdun...

umieszczonych tam ptaszków, jak mawiała obsługa

mo tylko, kto ma obowiązek kierować szczebiotem

— 110 —

CZEŚĆ TRZECIA

I.

Nie widział już nic. Nie słyszał ochrypłych postękiwań swego wielbłąda, którego zmuszał do biegu uderzeniami bagnetu w szyję. Lewą ręką trzymał się kurczowo siodła. Chwilami zapadał w drzemkę, ale natychmiast budziły go wstrząsy.

Nie wiedział już, gdzie jest. Cztery godziny temu mniej więcej, około południa ostatkiem sił doczołgał się do swego wielbłąda, który tak samo, jak on położył się w załamaniu diuny, oczekując śmierci. Ściągnął popregi, dosiadł go rozpaczonym wysiłkiem, by uciec od tego miejsca.

Był tylko kłoda jakiejś nieświadomej woli. Oczy miał zasnuwane mgłą, jak trzymający się jeszcze na nogach byk na arenie pchnięty szpadą. Nie zdawał sobie sprawy z tego, że nie może już zamknąć ust, że język przywarł mu do podniebienia. Tylko w takt wypełniającego mu uszy dzwonienia powtarzał w duchu: „Dojechać! Dojechać!”

Nie pił już od trzech dni. Na przestrzeni między Ergiem-El-Tasi i Ergiem-Szesz zgubił bukłak z wodą. Gdy to zauważył, nawet nie pomyślał, by go szukać. Miał rozkaz spieszyć się i wypadek ten nie powinien go zatrzymywać.

Dojechać! Ale dokąd? Nie pamiętał już. Ale wszystko mu jedno, byle prędzej wydostać się z tego ognia i dotrzeć tam, gdzie jest noc.

Krwawy dramat małżeński

Warszawa (Tel. wł.) W gmachu kliniki Akademii Stomatologicznej w Warszawie rozegrał się krwawy dramat małżeński, którego ofiarą padła Melania Trozorowa.

W sobotę w południe przybył do gmachu kliniki jakiś jegomość i zatrzymawszy się na schodach pierwszego piętra, oczekiwał na kogoś. Gdy za chwilę ukazała się na schodach kobieta, oczekujący strzelił do niej dwukrotnie w głowę, po czym skierował broń do siebie. Na odgłos strzałów wybiegli pracownicy kliniki, którzy wyrwali mu rewolwer, ranną zaś kobietę przenieśli do sali operacyjnej, gdzie dokonany został opatrunek.

Wezwane pogotowie przeniosło ranną do szpitala, gdzie lekarze stwierdzili ciężki stan postrzelonej, sprawcą zaś strzałów zajęła się policja. Ustalono, że ofiarą dramatu jest Melania Trozorowa, którą ranił ciężko jej mąż, 37-letni technik budowlany Bazyli, zatrudniony przy robotach ziemnych na ul. Sewerynow.

Bliższe dochodzenia wykazały, że Trozorowa rozeszła się z mężem przed kilku tygodniami i wyjechała.

Mąż śledząc żonę, która przybywała co pewien czas do Warszawy, stwier-

dził, że przyjeżdża ona do kliniki Akademii Stomatologicznej, aby tam leczyć swe zęby. Upatrzywszy odpowiednią chwilę, postanowił zastrzelić żonę i odebrać sobie życie.

Jaki był właściwy powód tego kroku — dotychczas nie ustalono. Trozorowa aresztowana i osadzona w areszcie.

Targi Poznańskie zwiedziło przeszło 175 tysięcy osób

W dniu wczorajszym nastąpiło zamknięcie Targów Poznańskich, które w tym roku cieszyły się wyjątkową frekwencją zwiedzających.

W dniu zamknięcia Targi zwiedziło około 30 tysięcy osób, w ciągu zaś całego okresu trwania Targów przeszło

Warszawa (Tel. wł.) W domu przy ul. Dobrej 36 popełniono zbrodnie morderstwa na osobie Apolonii Jarmoszkowej, żonie kelnera.

Michał Jarmoszuk, powróciwszy o godz. 1 z zajęcia, nie mógł się dostać do mieszkania, gdyż nikt na jego pukanie nie odpowiadał. Zajrzawszy przez okno ujrzał on żonę swą leżącą

na kanapie pod oknem, przykrytą czerwonym szlafrokiem. Wezwawszy dozorę, który otworzył przy pomocy narzędzi drzwi, udał się z nim do mieszkania, gdzie stwierdził z przerażeniem, że żona jego nie żyje. Wezwany natychmiast lekarz ustalił, że Jarmoszkowa zmarła przed dwoma godzinami, uduszona sznurem od słuchawek radiowych.

Przeprowadzone przez policję dochodzenia ustaliły, że zbrodniarz zakradł się do mieszkania na kilka godzin przed morderstwem. Oczekująca na męża Jarmoszkowa leżała na otomanie i czytała książkę. Po pewnym czasie odrzuciła książkę i zaczęła słuchać radia na słuchawki. W pewnym momencie zbrodniarz rzucił się niespodzianie na nie przeczuwającą nieszczęścia ofiarę, okrył jej dokoła szyi sznur od słuchawek i udusił ją, po czym ułożył zamordowaną na otomanie i okrył szlafrokiem. Dokonawszy następnie rabunku, opuścił spokojnie mieszkanie.

Badany stróż domu oświadczył, że około godz. 24 wypuszczał jakiegoś młodego człowieka bez kapelusza w jasnym ubraniu. Zeznania lokatorów, iż nikt z ich znajomych nie opuszczał w tym czasie domu, wskazują na to, że owym młodym człowiekiem był nikt inny jak tylko zbrodniarz.

Wobec katorycznego oświadczenia Jarmoszuka, że zamordowana nie wpuściłaby nikogo z obcych do mieszkania, policja skierowała swą uwagę na krewnych Jarmoszkowej. Podejrzenia padły na jednego z dalszych kuzynów Jarmoszkowej, kawalera, lat około 30, którego aresztowano.

Wybory generała

o. o. Paulinów

Częstochowa. (Tel. wł.) Odbyły się tutaj na Jasnej Górze wybory nowego generała zakonu oo. Paulinów. Wybór padł na dotychczasowego generała zakonu o. Piusa Przeździeckiego. Bezpośrednio po wyborach oo. Paulini obradowali nad sprawami ekonomiczno - gospodarczymi poszczególnych klasztorów paulińskich, z których cztery są w kraju (Skałka w Krakowie, Leśna Podlaska, Leśniów pod Zawierciem i Jasna Góra), 3 zaś za granicą, z czego jeden we Włoszech, dwa na Węgrzech.

Dziś, tj. w poniedziałek, nastąpi wybór kapituły zakonu na Jasnej Górze.

KRONIKA ŚLĄSKA

REPERTUAR KIN KATOLICKICH

Rialto: „Ostatnie dni Pompei” i „Jak w siódmym niebie”.

Delta: „Pieśń jej matki” i „Zuzanna idzie w świat”.

Colosseum: „Buffalo - Bill” i „Kłopoty sportowca”.

Śmiertelny wypadek w podziemiach kopalni. W Nikiszowcu, w kopalni „Giesche” wydarzył się śmiertelny wypadek przy pracy. Skutkiem wykolejenia się wózka z węglem został przygnieciony 19-letni Karol Sacher z Nikiszowca. Wózek zmiażdżył Sacherowi klatkę piersiową tak, że niesczepiwszy poniósł śmierć na miejscu. Zwłoki umieszczono w kosztowni Spółki Brackiej w Mysłowicach.

Wycieczka Bułgarów w Chorzowie. Bawiąca na Śląsku wycieczka bułgarska przybyła i do Chorzowa, witana przez marszałka Sejmu Grzesika i płk. Habowskiego na czele. Po wręczeniu gościom kwiatów wycieczka wśród szpalery młodzieży polskiej udała się na teren hut „Piłsudski”, na bramie której widniał napis: „Niech żyje bratni naród bułgarski”. Dyr. Czub w swoim przemówieniu nadmienił, że hutę łączy z Bułgarią ścisły węzeł gospodarczy, huta bowiem dostarcza Bułgarii akcesoria kolejowe. Po zwiedzeniu hut wycieczka udała się na „Górę Wyzwolenia”, gdzie podejmowana była obiadem przez miasto.

Przeniesienie biur. Magistrat miasta Chorzowa podaje do publicznej wiadomości, że Referat Zdrowotności oraz Zarząd Policji Miejskiej, mieszczące się dotychczas w Domu Miejskim przy ul. Głowackiego 5, przeniesione zostaną do Ratusza, 1. Komisariat Policji Miejskiej przy ul. Powstańców 25 do domu Miejskiego.

Szofer zbiegł po wypadku. Rowerzysta Emil Gertner z Chorzowa najechany został przez samochód osobowy 7925, kierowany przez nieznanego szofera. W wyniku najechania Gertner odniósł poważne okaleczenia. Szofer po wypadku zbiegł.

Złodziej w mieszkaniu. Do mieszkania Alfonsa Meliny, zamieszkałego w Brzezinach Śl., dostali się złodzieje i skradli dwa ubrania męskie oraz jedną suknię. W toku dochodzeń ustalono, że sprawcą włamania jest niejaki Józef Ryś, któremu rzeczy odebrano.

0 znieśławienie w książce władz

Warszawa (Tel. wł.) Swego czasu ukazała się na półkach księgarskich książka „Polski strajk”, której autorką była b. inspektorka pracy, żona b. wojewody, p. Halina Krahelska.

Książka ta, poświęcona opisowi zeszłorocznych krwawych wypadków krakowskich, jakie się rozegrały w fabryce Semperit, zawierała ustępy, w któ-

rych władze dopatrzyły się znieśławienia policji i władz administracyjnych. Na skutek tego władze administracyjne książkę skonfiskowały, sąd zaś zatwierdził konfiskatę całego nakładu.

Rozprawa przeciw autorce „Polskiego strajku”, oskarżonej przez prokuratora z art. 127 i 130, ma się odbyć w czwartek, dnia 13 bm.

Zjazd majstrów fabrycznych w Łodzi

Łódź, 10. 5. W dniu wczorajszym, w lokalu własnym przy ul. Żeromskiego 74 obradował ogólno-krajowy zjazd majstrów fabrycznych Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem 44 delegacji z różnych miast Polski.

Zjazd rozpoczął się od złożenia sprawozdania z działalności głównego Związku za 1936 r. Po omówieniu dotychczasowej akcji w kierunku zawarcia umowy zbiorowej dla majstrów w przemyśle włókienniczym, zjazd uchwalił rezolucję, w której stwierdził, że wszystkie niemal dziedziny przemysłu objęte są umowami zbiorowymi, a jedynie majstrowie, pionierzy i budowniczcy przemysłu rodzimego pracują od ośmiu lat na warunkach nieure-

gulowanych. Zjazd stwierdził, że od związków przemysłowych zależy, czy umowa zbiorowa dla majstrów zostanie przyjęta drogą układu dobrowolnego, czy też powstanie konieczność przeprowadzenia akcji strajkowej, czego majstrowie pragną uniknąć, ale przed którą w ostateczności nie cofną się. Zjazd wypowiedział się, że od planu umowy zbiorowej nie odstąpi w żadnym wypadku.

Po przyjęciu budżetu na 1937 r. i planu akcji pozostawiono zarząd na dalszą kadencję. Sz. sprawozdań, złożonych przez poszczególnych delegatów, wynika, że liczba członków związku majstrów fabrycznych wszędzie znacznie wzrosła.

Fałszywe, aczkolwiek srebrne monety

Łódź, 10. 5. Jak podaliśmy wczoraj, policja łódzka wpadła na trop i zlikwidowała wielką szajkę fałszerzy monet. Dalsze dochodzenia w toku.

Mennica ta urządzona była w mieszkaniu Józefa Jankowskiego przy ul. Przedzahnianej 28, gdzie znaleziono srebrną blachę do wyrobu monet, narzędzia fałszerzy oraz zapas fałszyfikatów. Organizatorem i hersztem szajki był rytownik Józef Kanownik, poprzednio kilkakrotnie karany za fałszerstwo. W skład szajki łącznie wchodzi 10 osób, które obecnie osadzone są

w więzieniu.

Ponieważ fałszyfikaty były wykonane ze srebra i bardzo dokładnie, odróżnić je można dopiero przy szczegółowym badaniu przez fachowców i z tej racji w obiegu znajduje się mnóstwo fałszyfikatów.

KRONIKA ŁÓDZI

Wczorajsze obchody. W dniu wczorajszym miały miejsce w Łodzi trzy dalsze obchody. Związek Żeligowszczyków i Kaniowczyków urządził uroczyste poświęcenie sztandaru i nabożeństwo z racji 19 rocznicy bitwy pod Kaniowem. Uroczystość rozpoczęła się przemarszem do kościoła garnizonowego pocztów sztandarowych organizacji pokrewnych i delegacji, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo. Następnie zebrani przemarszowali ulicą Piotrkowską do mogiły nieznanego żołnierza, gdzie złożono wieniec. Uroczystość zakończyła się obiadem kołchońskim w kasynie garnizonowym.

Również z racji 19 rocznicy bitwy pod Kaniowem w kościele św. Krzyża odprawiona została uroczysta msza św. z inicjatywy Związku Hallerczyków. Zebrani również przemarszowali ul. Piotrkowską na plac Katedralny, gdzie złożono wieniec na grobie nieznanego żołnierza.

Wreszcie z racji 25 rocznicy istnienia Związku Harcerstwa Polskiego na terenie Łodzi zorganizowany został obchód. Po mszy św. w kościele Matki Boskiej Zwycięskiej, zwołany pochód młodzieży harcerskiej, żeńskiej i męskiej, przeciągał ul. Bandurskiego i ul. Piotrkowską, gdzie się odbyła defilada. W godzinach popołudniowych na lotnisku w Lublinku odbył się harcerski konkurs modeli latających, w którym wzięło udział 60 zawodników.

O gospodę dla Rzemieślników w Ciechocinku. Odbyło się zebranie międzycechowe z udziałem przedstawicieli poszczególnych cechów rzemieślniczych w Łodzi. Między innymi omawiano kwestię urządzenia w porozumieniu z dyrekcją Państwowych Zakładów Zdrojowych w Ciechocinku specjalnej gospody dla rzemieślników łódzkich, przeprowadzających kurację, by w ten sposób udostępnić mniej zamożnym odpowiednie leczenie.

Uparty samobójca. W domu przy ul. Wólczańskiej 109 pisze 8 bm. usiłował powiesić się po pijanemu majster fabryczny, 31-letni Robert Althof, a gdy mu przeszkodziło, chciał wyskoczyć oknem z czwartego piętra, w czym przeszkodziła mu wezwana straż ogniowa. Po zaaplikowaniu zastrzyków uspokajających, furiała pozostawiono na miejscu. Wczoraj Althof wyszedł z domu i powiesił się w łasku na Karolewie.

Drugi wypadek samobójstwa przez powieszenie pijaka miał miejsce w domu przy ul. Braterskiej 15. Zamieszkały tam technik dentystyczny, 46-letni Ignacy Tomaszczuk, powróciwszy do domu w stanie podchmielonym, powiesił się na psiej smyczy. Gdy po chwili domownicy weszli do kuchni, zastali na haku stygnące zwłoki.

Skutki odwołania. Mieczysław Wajn, właściciel domu przy ul. Sierakowskiego 21, za niechciany stan posesji skazany został przez sąd starościński na 50 zł grzywny. Sąd okręgowy w Łodzi, dokąd ukarany Wajn odwołał się, zmienił karę... na 14 dni bezwzględnej aresztu. x

Socjalistyczne „zuchy” na ławie oskarżonych. W marcu 1936 r. podczas strajku w zakładach żydowskiej sp. akc. Eitingowa na odbytym zebraniu robotniczym delegat klasowych związków Stanisław Borkowski (Sokola 14) mocno agresywnie występował przeciw władzom rządowym i podburzał robotników do agresji. Przemówienie to dotarło do władz policyjnych i Borkowskiego pociągnięto do odpowiedzialności, w rezultacie jednak został uniewinniony przez sąd okręgowy w Łodzi. Borkowski rozpoczął obserwację na terenie fabryki, by ustalić, kto doniósł policji o jego przemówieniu. Podejrzanie skierował pod adresem robotnika Stanisława Pielki, a to z tej racji, że Pielka był nieco odrębnym przekonani politycznych. Mimo, że żadnych podstaw do tego nie miał Borkowski urcił wśród robotników przekonanie, że Pielka jest konfidentem. Szukany epoletowały się, gdy Pielka powrócił z ćwiczeń wojskowych. Korzystając z tego, że Pielka ustępował, rozzuchwiałony towarzyszył delegat Borkowski przy pomocy drugiego towarzysza Antoniego Kubickiego z ul. Kilińskiego 213, wyrzucili w styczniu r. Pielkę i wynieśli z sali fabrycznej na plecach. Za ten wyczyn socjalistyczni „bohaterowie” odpowiadali przed sądem okręgowym w Łodzi. W wyniku rozprawy 30-letni Stanisław Borkowski skazany został na 8 mies. więzienia, a 30-letni Kubicki na 7 mies. aresztu.

Okraść ojca, a potem postrzelił. W kolonii Kobylki pod Łodzią 19-letni Edward Włocisjański usiłował zastrzelić swego ojca 59-letniego Piotra, do którego oddał z fuzji dwa strzały i ranił ciężko w prawe przedramię. Niedoszłego ojcoobójcę osadzono w areszcie, a rannego ojca przewieziono do szpitala w Łodzi. x

Dziecko pod kołami tramwaju. W Rudzie Pabianickiej na skrajcu z ul. Staszica pod tramwaj dojazdowy wpadła 8-letnia Lidia Jaroszka, zamieszkała przy ul. Chocianowickiej 104. Koła wagonu obcięły dziecku obie nogi, tak, że przewieziono je w stanie groźnym do szpitala. x

Prenumerata

Oredownika

miesięcznie (7 wydań tygodniowo), z odbiorem w agenturach 2,35 zł. Za odosłaniem do domu odpowiednia dopłata. I. a pocztach i w listonoszów miesięcznie 2,34 zł, kwartalnie 7.—. Poczta przyjmuje zamówienia tylko na 6 wydań tygodniowo (bez poniedziałkowego). — Pod op. sk. w Polsce

3 — zł miesięcznie. Nakład i czcionki: Drukarnia Polska, Spółka Akcyjna, Poznań, św. Marcina 70. Rekopisów niezamówionych redakcja nie zwraca.

W razie wypadków spowodowanych silną wiatra, przeszkód w zakładzie strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonego numeru lub odesłania.

Centrala

Poznań, św. Marcina 70, P. K. O. Poznań 200 149. Telefony centrali: 40-72, 14-76, 33-07, 44-61, 35-24, 35-25; po god. 19 oraz w niedziele i święta: 35-24, 40-72.

Redaktor odpowiedzialny Andrzej Trella z Poznania. Za wiadomości i artykuły z m. Łódź odpowiada Leon Trella, Łódź, Piotrkowska 91. — Za ogłoszenia i reklamy: Antoni Le-

śniewicz z Poznania.

Nowiny Filmowe

„Sonata kreutzerowska“

Film otoczony nimbem świetności

Głośnym echem w całym kulturalnym świecie odbiła się wspaniała powieść Lwa Tolstoja pt. „Sonata kreutzerowska“. Cały świat bez przesady dyskutował nad realistycznym ujęciem tego artystycznie przedstawionego dramatu małżeńskiego. Miliony ludzi rozczłupywały się w nim z głębokim przejęciem, a i dziś mimo licznych nowych rozreklamowanych przebojów, wydawcy „Sonaty kreutzerowskiej“ wciąż jeszcze święcą rekordy powodzenia.

W tym roku zajmujący ten dramat doznał się starannej realizacji filmowej. Przed oczyma widza przewija się akcja, ujęta w sposób niepowszedni i ciekawy, która budzi od samego początku żywe zainteresowanie. Decydującym w szybkim biegu wypadków jest fragment uroczystości z okazji rocznicy urodzin Jeleny Pozdnysew. Pani domu, utalentowana pianistka, wraz z przystojnym głośnym skrzypkiem Grzegorzem Tuhaczewskim wykonuje „Sonatę kreutzerowską“. Koncert łączy duchowo wykonawców, a na obecnych wywiera niebywałe wrażenie. Jelena i Grzegorz grają jakby zaczarowani. Ona z zamkniętymi oczyma gra tylko dla niego, on tylko dla niej. Andrzej — pan domu i mąż pani Jeleny, z przerażeniem dostrzega w żonie coś, czego przed tym nie widział. Nie może słuchać tej muzyki. Nie działa ona na niego kojąco, lecz kłuje jak żądło. „Sonata kreutzerowska“ jest dla niego okropnym narzędziem tortur.

Bohaterów naszych widzimy w salonach Pozdnysew, wśród rozległych okolic zamczyska, w wykwintnych hotelach, w rojnych rozbawionych kabaretach, w zagranicznym badzie itp., a wszędzie towarzyszą im zmagania najsprzeczniejszych uczuć. Piętrzą się jednak zapory, zaognia się sytuacja. Naprężona atmosfera trzyma widzów w stałym napięciu.

Takie dramatyczne i zmienne przeżycia mogą należycie odtworzyć tylko wybitnie utalentowani artyści, zdolni do wzbudzania głębokich wzruszeń.

Obsada filmu z Lil Dagover, Albrechtem Schoenhalsem i Peter Petersenem na czele, odpowiada najzupełniej tym warunkom. Udało się bowiem nieśmiertelne postacie Tolstoja doskonale ująć i uwypuklić. Poza niezmiernie interesującą treścią dramatu.

Oskar Strauss zaangażowany do Hollywood

Po bardzo dużym sukcesie ostatniego filmu Bobby Breena, nowej 8-letniej gwiazdy ekranu, producent filmu Bobby Breena — p. Sol Lesser, przywiózł sam pierwszą kopię tego filmu do Wiednia. Na pokaz, urządzony w Wiedniu, zaproszono m. i. Oskara Straussa. Wielki kompozytor zachwycił się głosem młodego śpiewaka i wyraził samą chęć napisania dla niego piosenek. Pan Sol Lesser skorzystał ze sposobności i z miejsca zaangażował Oskara Straussa do wytwórni RKO Radio.

Świadkiem uroczystości koronacyjnych

króla Jerzego VI będzie również popularna gwiazda „Columbii“, jedna z najlepszych śpiewaczek świata, Grace Moore. Na zdjęciu widzimy ją podczas przerwy w zdjęciach do filmu „Kiedy jesteś zakochana“. Jest to dla niej najmiłszy wypoczynek. Grace Moore obecnie przybyła do Europy i śpiewać będzie w Londynie w ramach uroczystości koronacyjnych.

Tyrone Power — największa rewelacja Ameryki

Gdy po premierze największego filmu doby współczesnej „Lloyds of London“ („Trafalgar“) krytycy całego świata z mie-

scą osądzili i ocenili wielki i potężny talent Tyrone Powera, głównego bohatera tego dzieła filmowego, musiało się zrodzić pytanie, jakie są losy tej niezwyklej kariery i kim właściwie jest ten młody 26-letni, piękny mężczyzna, który od razu potrafił tak wybić się i zdobyć ostrogi najbardziej wziętego amanta ekranów Ameryki.

Otóż Tyrone Power jest potomkiem najstarszej generacji aktorskiej Anglii. Tyrone Powerów było właściwie trzech. Założycielem dynastii jest słynny angielski aktor Tyrone Power, który w roku 1833 udał się na tournée do Stanów Zjednoczonych. Na scenie w Nowym Jorku trupa angielska wystawiła kilka arcydzieł Szekspira, a publiczność z owego czasu świetnie pamięta Tyrone Powera w jego nieśmiertelnych kreacjach. Syn jego, również Tyrone Power (nr 2), znany tragicznie, zbierał zasłużone triumfy na scenach całej Ameryki. Jego właśnie synem jest Tyrone Power, dzisiejszy bohater filmowy Stanów Zjednoczonych.

W żyłach Tyrone płynie tedy najczystsza krew aktorska, która ześrodkowała w tym przemilnym chłopcu wszystkie walory artystyczne i odtworcze całych trzech generacji.

Tyrone Power nigdy w życiu nie miał wątpliwości co do tego, że zostanie aktorem. Po ukończeniu szkół w Cincinnati w roku 1930 Tyrone wstępuje na scenę i wraz z Fritzem Leiberem przemierza wzdłuż i wszerz Stany Zjednoczone, zyskując wszędzie aplauz i powodzenie. W Kalifornii poszukuje się jeszcze ciągle młodych i zdolnych aktorów. Tyrone przeszedł przez tzw. test (próbę filmową) i po dodatnim wyniku tejże kierownik produkcji wytwórni „20th Century-Fox“ z miejsca daje mu dwie małe role w „Maturze“ i „Zakochanych kobietach“. Rozgłos i sławę światową przynosi młodemu Powerowi wspaniała jego kreacja w arcydziele „Trafalgar“. Dziś nazwisko Tyrone Powera jest dla publiczności najlepszym sprawdzianem wartości danego obrazu. Przystojny, zgrabny młodzieniec, o śmiałym spojrzeniu ciemnych, głębokich oczu, zawojował świat. Wszystkie kobiety uznały tego przemilego chłopca za godnego, aby otrzymać miano najbardziej romantycznego kochanka ekranu.

W filmie „Trafalgar“ grają obok Tyrone Powera: Freddie Bartholomew, Madeleine Carroll i Sir Guy Standing.

Oto jak sympatycznie wygląda

Sonia Henie, do niedawna królowa lodowisk świata, w sensacyjnym swoim filmie pt. „Jedna na milion“.

Fot. 20 Century Fox

Film największych wzruszeń

Było to dziesięć lat temu.

Największe kinoteatry świata, najwytworniejsze przybytki X Muzy roily się od niezliczonych tłumów, cisnących się zewsząd do kas. Rzęsiście oświetlone frontony kin mrugały kolorowymi lampkami, wypisując co chwila tytuł filmu i nazwiska bohaterów.

Krytycy jednogłośnie we wszystkich pismach fachowych i codziennych byli zgodni co do jednego: „Ten film to szczyt wszystkiego, co dotąd stworzyła kinematografia“.

Publiczność zachwycała się cudowną prostotą najpiękniejszej historii miłosnej świata tak szczerą i tak wzruszającą zarazem. Nuta poezji, która drgała w tym wzruszającym arcydziele chwytając wszystkich za serce.

Film nazywał się „Siódme niebo“, a grali w nim wtedy Charles Farrell i Janet Gaynor.

Dziś ta sama wytwórnia, która wyprodukowała dziesięć lat temu to wiekopomne dzieło, obdarzyła nas nowym filmem, osnutym na tym samym tle. Stworzono milionowym wysiłkiem nowe „Siódme niebo“ z innymi aktorami i w innej reżyserii. W nowym filmie gra rolę Dianę — Simone Simon, Chiko zaś James Stewart. Reżyserował Henry King, perla realizatorów Hollywoodu. „Siódme niebo“ zostało wskrzeszone. Natchnione porywem najczystszej poezji, owinięte nieskazitelną prostotą tematu musi zająrzeć do najsłabszych tajemnic naszej duszy i zachwycić tym czymś nieodgadnionym i najprostszym, któremu na imię artyzm.

Simone Simon, rewelacyjna nowa gwiazda ekranów porwała swoją grą w „Maturze“ miliony. Jej Diana w „Siódmym niebie“, to wspaniała kreacja dramatyczna, to najpiękniejszy romans duszy dziewczęcej i wzniosłych uczuć, którym los zły i niesprawiedliwy potrafi zadać ból najokropniejszy: śmierć kochanka.

Simone Simon cierpi i kocha w „Siódmym niebie“, Simone Simon nie gra swojej Dianę, ona ją przeżywa. Podmalowanie najdrobniejszych szczegółów tła malutkiej manskardy paryskiej, w której mieszka szczęście, wielki dramat najsłabszych uczuć, życie ulicy paryskiej, wybuch wielkiej wojny — oto momenty, które w reżyserii Henry Kinga nabierają innych walorów i innych najwspanialszych barw filmu z prawdziwego

Barbara Stanwyck,

uroczą aktorka filmowa, ukaże się we filmie „Ptak i gwiazdy“, osnutym na tle rewolucji irlandzkiej. Film ten jest uważany za najlepsze dzieło Johna Forda.

Fot. RKO Radio

zdarzenia. Wytwórnia „20th Century-Fox“, która dała w ub. sezonie światu takie filmy, jak „Pod dwiema flagami“, „Matura“, „Droga do sławy“, „Bohater“ i inne, jest dumna, iż wyprodukowała to najwspanialsze z arcydzieł, które musi wejść do żelaznego repertuaru kin całego świata.